

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. kovo 20 d.
(OR. en)

6525/1/23
REV 1

CO EUR-PREP 10
POLGEN 16
ECOFIN 157
SOC 118
EMPL 77
EDUC 57
COMPET 117
MI 121
ENV 146
ENER 81

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	2023 m. Europos semestras – Apibendrinamoji ataskaita

Delegacijoms priede pateikiama pirmininkaujančios valstybės narės parengta Tarybos priimtų išvadų dėl 2023 m. metinės tvaraus augimo apžvalgos, įspėjimo mechanizmo ataskaitos, bendros užimtumo ataskaitos ir rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos apibendrinamoji ataskaita. Dokumente taip pat atsispindėtos per pirmąjį ciklo etapą įvairių sudėčių Tarybos posėdžiuose vykusios atitinkamos diskusijos dėl 2023 m. Europos semestro.

Bendra informacija

2022 m. lapkričio 22 d. Komisija priėmė 2023 m. Europos semestro rudens dokumentų rinkinį, kurį sudarė:

- 2023 m. metinė tvaraus augimo apžvalga¹, kurioje išdėstyta ES ekonominės ir užimtumo politikos strategija, atsižvelgiant į keturis konkurencingo tvarumo aspektus;
- 2023 m. įspėjimo mechanizmo ataskaita², kurioje rekomenduota, kad 2023 m. būtų atliktos septyniolikos valstybių narių nuodugnios apžvalgos siekiant nustatyti ir įvertinti galimo makroekonominio disbalanso mastą;
- pasiūlymas dėl bendros užimtumo ataskaitos³, kuriame išanalizuota užimtumo bei socialinė padėtis Europoje ir akcentuotos tiek tos sritys, kuriose padaryta pažanga, tiek tos, kuriose dar reikia padaryti daugiau;
- rekomendacija dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos⁴ (euro zonai skirtos rekomendacijos), kurioje rekomenduota, kad 2023–2024 m. laikotarpiu euro zonos valstybės narės turėtų imtis veiksmų individualiai, be kita ko, įgyvendindamos savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, ir kolektyviai – Euro grupėje.

Metinėje tvaraus augimo apžvalgoje (MTAA) išdėstomi ES ekonomikos ir užimtumo politikos prioritetai, taikytini 12–18 mėnesių nuo jos paskelbimo. MTAA pateikta ekonominė perspektyva buvo grindžiama 2022 m. lapkričio mėn. Komisijos rudens ekonomine prognoze, iš kurios matyti, kad po stipraus 2022 m. pirmojo pusmečio ES ekonomika įžengė į daug sudėtingesnę etapą.

¹ Dok. 15184/22.

² Dok. 15189/22.

³ Dok. 15076/22.

⁴ Dok. 15180/22.

Nepaisant Rusijos agresijos prieš Ukrainą sukkelto ekonominio sukrėtimo, 2022 m. pirmąjį pusmetį ES BVP augimas ir toliau buvo spartus, o trečiąjį ketvirtį išliko teigiamas. Darbo rinkos pasirodė esančios ypač atsparios, nedarbas pasiekė rekordiškai žemą, o užimtumas – rekordiškai aukštą lygį.

MTAA išdėstyta ekonominės politikos darbotvarkė, kuria siekiama trumpuoju laikotarpiu sušvelninti neigiamą sukrėtimų energetikos srityje poveikį, o vidutinės trukmės laikotarpiu – toliau dėti pastangas, kad būtų remiamas tvarus bei integracinis augimas ir didinamas atsparumas, kartu išlaikant lankstumą, kad būtų galima įveikti naujus iššūkius.

2023 m. sausio 17 d. ECOFIN taryba patvirtino **išvadas dėl 2023 m. metinės tvaraus augimo apžvalgos**⁵. Ministrai pripažino, kad dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą ES ekonomika ir visuomenė susiduria su daugybe ekonominių, socialinių ir geopolitinių iššūkių. Pripažinta, kad didesnės nei bet kada anksčiau energijos kainos, aukštas infliacijos lygis, tiekimo sutrikimai, padidėjęs įsiskolinimo lygis ir didėjančios skolinimosi išlaidos daro didelį poveikį daugeliui ES namų ūkių ir įmonių, todėl reikia skubiai imtis tikslingų ir koordinuotų politikos veiksmų ES ir nacionaliniu lygmenimis.

Taryba iš esmės pritarė tam, kad koordinuojant ES ekonominę, fiskalinę ir užimtumo politiką turi būti ir toliau vadovaujama MTAA išdėstytais ekonominiais prioritetais ir keturiais konkurencingo tvarumo aspektais – aplinkosauginiu tvarumu, našumu, sąžiningumu ir makroekonominio stabilumu. Pripažinta, kad reikia apsaugoti ekonominį, fiskalinį bei finansinį stabilumą ir spręsti makroekonominio disbalanso klausimą. Politikos priemonėmis turėtų būti remiamas sąžiningas, įtraukus, atsparus ir tvarus augimas. Šiomis priemonėmis taip pat turėtų būti prisidedama prie žaliosios bei skaitmeninės pertvarkų spartinimo ir energetinio saugumo didinimo, atsižvelgiant į ES vidutinės trukmės ir ilgalaikius klimato ir aplinkos tikslus.

⁵ Dok. 5125/23.

Taryba pažymėjo, kad 2023 m. ES politikos koordinavimas turėtų būti ir toliau grindžiamas Europos semestru ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimu. Palankiai įvertintas Komisijos ketinimas pateikti holistinę ekonominių ir socialinių iššūkių kiekvienoje valstybėje narėje apžvalgą, įskaitant atidžią kylančios rizikos stebėseną, tačiau pabrėžta, kad svarbu toliau įgyvendinti makroekonominio disbalanso procedūrą, kad būtų sprendžiamas makroekonominio disbalanso klausimas. Tačiau Taryba paragino Europos semestre ir toliau daugiausia dėmesio skirti ekonominei, fiskalinei ir užimtumo politikai, įskaitant politiką, kuri yra svarbi žaliajai bei skaitmeninei pertvarkoms, ir vengti įvairių priežiūros darbo krypčių dubliavimosi ar sutapimo, kartu užtikrinant papildomumą.

2023 m. sausio 17 d. išvadose dėl **2023 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitos**⁶ ECOFIN taryba palankiai įvertino dokumente pateiktą analizę, kuria ES ir euro zonoje inicijuotas dvyliktasis metinis makroekonominio disbalanso procedūros ciklas.

Ministrai atkreipė dėmesį į Komisijos ketinimą atlikti dešimties valstybių narių, kuriose 2022 m. susidarė disbalansas arba perviršinis disbalansas, ir dar septynių valstybių narių, kurioms kyla specifinė naujo disbalanso rizika, nuodugniais peržiūras.

Taryba pabrėžė, kad makroekonominio disbalanso prevencija ir naikinimas didina valstybių narių gebėjimą reaguoti į sukrėtimus ir prisideda prie ekonominės konvergencijos. Visų disbalansų sumažinimas daro teigiamą šalutinį poveikį visoje euro zonoje ir Europos Sąjungoje.

⁶ Dok. 5124/23.

2023 m. **Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos projekte**⁷ rekomenduota, kad valstybės narės 2023–2024 m. laikotarpiu imtųsi veiksmų individualiai, įgyvendindamos savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, ir kolektyviai – Euro grupėje. Euro zonos šalių ekonomika turėtų išlaikyti dideles viešąsias investicijas ir skatinti privačiąsias investicijas, kurių reikia ekonominiam bei socialiniam atsparumui didinti ir žaliajai bei skaitmeninei pertvarkoms remti, įskaitant investicijas, kuriomis būtų siekiama didinti energijos vartojimo efektyvumą ir pereiti prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Jos turėtų įgyvendinti sanglaudos politikos programas ir ekonomikos gaivinimo bei atsparumo didinimo planus, užtikrindamos, kad reformos ir investicijos būtų vykdomos laiku, ir užtikrinti, kad planų atnaujinimai būtų tiksliniai, atsižvelgiant į besivystančią ekonominę padėtį, kartu nemažinant bendro užmojo.

Kalbant apie socialinius Rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos projekto⁸ aspektus, valstybės narės paragintos veikti remiantis nacionaline praktika ir atsižvelgiant į socialinių partnerių vaidmenį, remti darbo užmokesčio pokyčius, kuriais sušvelninamas darbuotojų, visų pirma mažas pajamas gaunančių darbuotojų, perkamosios galios praradimas, kartu atsižvelgiant į vidutinės trukmės našumo pokyčius ir ribojant antrinį poveikį infliacijai. Turėtų būti imamasi veiksmų plėtoti ir prireikus pritaikyti socialinės paramos sistemas siekiant padėti pažeidžiamiems namų ūkiams įveikti dėl sukrėtimų energetikos srityje ir žaliosios bei skaitmeninės pertvarkų kylančius iššūkius, sprendžiant didesnės skurdo rizikos problemas. Euro zonos valstybės narės turėtų toliau tobulinti aktyvią darbo rinkos politiką ir imtis priemonių kvalifikuotų darbuotojų trūkumo problemai spręsti ir kokybiškam užimtumui skatinti.

Rekomendacija bus priimta po to, kai ją 2023 m. kovo 23–24 d. patvirtins Europos Vadovų Taryba.

⁷ Dok. 5041/23.

⁸ Dok. 5278/23.

2023 m. kovo 13 d. EPSCO taryba priėmė **2023 m. bendrą užimtumo ataskaitą**⁹. Ataskaitoje pateikta metinė pagrindinių užimtumo ir socialinių pokyčių Europos Sąjungoje apžvalga, taip pat pastarojo meto valstybių narių politikos priemonių, įgyvendinamų vadovaujantis valstybių narių užimtumo politikos gairėmis, apžvalga.

Tame pačiame posėdyje Taryba patvirtino **išvadas dėl 2023 m. metinės tvaraus augimo apžvalgos ir bendros užimtumo ataskaitos**¹⁰, kuriose ji paragino valstybes nares savo nacionalinėse reformų programose atspindėti abiejų dokumentų prioritetus bei išvadas ir paspartinti Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimą, kad būtų pasiekti 2030 m. ES pagrindiniai ir nacionaliniai tikslai. Taryba paprašė valstybių narių gerinti socialinės apsaugos sistemų tinkamumą ir tvarumą visiems, kad būtų padidintas ekonominis ir socialinis atsparumas, atsižvelgiant į dėl demografinių pokyčių mažėjantį darbingo amžiaus gyventojų skaičių.

Valstybės narės turėtų sistemingai, laiku ir prasmingai įtraukti socialinius partnerius, pilietinę visuomenę bei kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus visais Europos semestro ir politikos formavimo ciklo etapais, nes tai itin svarbu siekiant sėkmingo ekonominės, užimtumo ir socialinės politikos koordinavimo bei įgyvendinimo.

Ministrai paragino Komisiją pagal Europos semestro sistemą stebėti žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų užimtumo, įgūdžių bei socialinius aspektus, taip pat atsižvelgti į tai, kad nacionaliniai energetikos ir klimato veikslių planai bus atnaujinti.

⁹ Dok. 6059/23.

¹⁰ Dok. 6681/23.

Pasikeitimas nuomonėmis ir politiniai debatai

2022 m. gruodžio 6 d. ECOFIN taryboje pasikeista nuomonėmis dėl rudens dokumentų rinkinio trijų elementų: dėl metinės tvaraus augimo apžvalgos, kurioje išdėstyti ES ekonominės ir užimtumo politikos prioritetai, taikytini 12–18 mėnesių laikotarpiu, dėl įspėjimo mechanizmo ataskaitos, kuria inicijuotas metinis makroekonominio disbalanso procedūros ciklas, ir dėl rekomendacijos dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos, kurioje pateiktos rekomendacijos euro zonos valstybėms narėms dėl politikos, kuri daro poveikį visos euro zonos veikimui. Atitinkami dokumentai buvo patvirtinti 2023 m. sausio 17 d. ECOFIN tarybos posėdyje.

Komisijai pristačius rudens dokumentų rinkinį, 2022 m. gruodžio 8 d. EPSCO taryboje įvyko politiniai debatai dėl Europos semestro. Ministrai plačiai pritarė dokumentų rinkiniui ir pareiškė, kad jo prioritetai ir uždaviniai yra aktualūs ir pagrįsti. Ministrai paragino rasti vidutinės trukmės ir ilgalaikių uždavinių pusiausvyrą, kartu remiant dėl padidėjusių pragyvenimo išlaidų, kurias lėmė didelė infliacija ir didelės energijos kainos, laikinai pažeidžiamas grupes. Ministrai laikėsi nuomonės, kad mokymas ir mokymasis, pavyzdžiui, kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas, yra būtinos priemonės atotrūkiui tarp darbo jėgos trūkumo ir nedarbo panaikinti. Jie pabrėžė, kad užimtumas ir socialinė politika yra labai svarbūs Europos semestro aspektai.

2023 m. kovo 13 d. įvykusio pasikeitimo nuomonėmis metu EPSCO ministrai daugiausia dėmesio skyrė konkurencingumui ir įgūdžiams. Ministrai laikėsi nuomonės, kad konkurencingumas yra būtinas siekiant tvaraus ekonominio atsparumo ir klestėjimo, taip pat socialinės gerovės. Be to, juo bus sudarytos palankesnės sąlygos žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms, sukuriant galimybių įmonėms ir fiziniams asmenims. Ministrai laikėsi nuomonės, kad Europos šalių ekonomikos konkurencingumas ateityje priklausys nuo Europos darbuotojų įgūdžių, nes žemas skaitmeninių įgūdžių lygis gali trukdyti augti našumui ir padidinti skaitmeninę atskirtį, dėl kurios atsiranda nelygybė. Įgūdžiai yra labai svarbūs siekiant įgyvendinti ES užmojų ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą ir pasinaudoti skaitmeninio dešimtmečio teikiamomis galimybėmis, nė vieno nepaliekant nuošalyje.

2023 m. kovo 16 d. Aplinkos tarybos posėdyje ministrai pabrėžė, kad reikia toliau nagrinėti socialinę ir ekonominę aplinkos tvarumo naudą, nepaisant dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą kylančių didelių ekonominių, socialinių ir fiskalinių iššūkių. Ministrai aptarė kompleksinius ekonominius veiksnius, kurie gali padėti paspartinti perėjimą prie tvaraus vartojimo ir gamybos sistemų, spręsti biologinės įvairovės nykimo problemą ir skatinti ekonomikos augimą. Šiame kontekste ministrai pabrėžė, kad atotrūkio investicijų į aplinkos apsaugą srityje šalinimas, skatinimas sudaryti žaliąjį biudžetą ir laipsniškas iškastinio kuro ir kitų žalingų subsidijų atsisakymas gali atlikti esminį vaidmenį sudarant palankesnes sąlygas tvariai sisteminei pertvarkai. Ministrai taip pat nurodė, kad Europos semestras turi išlikti skaidriu procesu, ir šiuo atžvilgiu atkreipė dėmesį į žinių ir patikimų duomenų prieinamumo svarbą, nes tai yra svarbūs žaliosios pertvarkos veiksniai.

Pripažindama Parlamento vaidmenį Europos semestre, pirmininkaujanti valstybė narė kartu su Europos Parlamentu 2023 m. vasario 27–28 d. surengė 2023 m. Europos semestro parlamentinę savaitę¹¹ ES ekonomikos valdymo parlamentiniu požiūriu tema ir dalyvavo Europos Parlamento bendrose diskusijose dėl Europos semestro (2023 m. kovo 14 d.).

¹¹ [Agenda - European Parliamentary Week 2023_14.02.pdf \(europa.eu\)](#).